

Telegraful Roman.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile
să se adreseze Administrației tipogr. arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Corespondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se inapoiază.

INSETIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douări 24 fil., — de treiori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

„Nu vă sfăditi“.

De Dr. G. Comșa.

Cuvinte adevărat părintești sunt acestea și știm cu toții, că ele sunt cele din urmă cuvinte ale nemuritorului mitropolit Șaguna. Caracterul extraordinar al vremilor de azi ne face să ne îndreptăm mintea și cugetul la ocazia aniversării zilei marilor Andrei tocmai spre cuvintele lui cele din urmă, adresate pe patul morții celor mai deaproape ai săi: «Fiți pe pace, aveți-vă bine, nu vă sfăditi».

Cade-se a stăru puțin asupra acestor cuvinte în zile grele ca acestea, cu atât mai vârstos, că Șaguna s-a învrednicit din partea posterității nu numai prin faptele sale a fi pus ca pildă de urmat, ci și toate cuvintele lui ni se infățișează ca cele mai părintești povește pe care le-a putut da un arhieeu neamului din care face parte. Prin aceasta am realizat cuvintele rostite de marele Șaguna în fața primului congres național-bisericesc: «să dați sufletele voastre pentru legătura părintilor voștri; aduceți-vă aminte de lucrările lor, cari le-au făcut întru generațiunile lor, ai căror următori suntem noi...»

Dacă Șaguna cere să fim cu respect față de munca înaintașilor noștri, el n'a exclus prin aceasta, ca să respectăm totodată și cuvintele lor. Mai ales nu ne a sfătuit Șaguna să nu dăm însemnatate deosebită cuvintelor și poveștilor acelor bărbați ai noștri, cari s'au arătat a fi întotdeauna una și în fapte, dar și în cuvinte.

Iar dacă a avut neamul nostru sbuciumat bărbați, cari și-au adeverit și mărturisit cuvintele prin fapte, cel dintâi între acești bărbați e nemuritorul mitropolit Andrei baron de Șaguna. Această constatare se poate face despre Șaguna și sub raportul cuvintelor sale din urmă. Bunăoară din punct de vedere confesional se poate spune, că era unul dintre cei dintâi, cari doreau pacea. Absolutismul a diferențiat mult cele două confesiuni române, dar cu toate acestea, cu ocazia promovării baronului Vasile Pop de consilier de secție la tribunalul suprem din Viena, a dat un prânz în onoarea lui, la care a știut aduna întreagă inteligență română din Sibiu, fără deosebire de confesiune. Tinerimea română academică din Sibiu îl făcu atunci — la anul 1859 — o seară și cu acea ocazie încă a dispărut elementul confesional.

La anul 1861 tot numai de scopul reînfrâțirii Românilor era condus, când în acel an s'a adresat mitropolitului Șuluțu cu o scrisoare memorabilă, în care dă cea mai vie expresie a părerii lui de bine, că s'a realizat reînfrâțirea între cele două confesiuni și ceru învoirea lui cu privire la aranjarea chestiilor dintre cele două confesiuni sub raportul căsătoriilor mixte, al trecerilor religioase, al slujbelor preoțești, și al scoalelor mixte,

La anul 1871, punând la o parte năcazurile ce le-a indurat dela alții, s'a pus iară în fruntea tuturor Românilor, pentrucă avea convingerea, că iubirea dintre frați e cel mai de căpetenie stimul al propășirii noastre naționale.

Şaguna a știut să fie omul păcii cu atât mai mult în sinul propriu sale biserici. La primul congres național-bisericesc, în anul 1868, pertrăndu-se despre constituirea consistorului eparhial, comisiunea însărcinată cu elaborarea statutului organic a cerut, ca mirenii încă se poate ocupa posturi de asesori în consistor și să fie aleși de sinodul eparhial. Mitropolitul Șaguna a fost de părere, că asesorii să fie denumiți din partea mitropolitului și numai dintre preoți, dar a rămas în minoritate; și cu toate acestea nu s'a supărat pe nime, ci însuș a netezit lucrurile cu mult tact, spunând, că el a privit chestia din partea ei sacramentală.

Mitropolitul Șaguna în toate căuta numai pacea și toate le argumenta cu autoritatea canoanelor și a praxei bisericești. Cu predilecție îi plăcea să se folosească de argumente luate din viața creștinismului celor dintâi veacuri. Precum în zilele noastre vestul scriitor bisericesc Petrow îndrumă creștinătatea la faptele Măntuitorului nostru Iisus Cristos, așa se provoacă și Șaguna la instituțiile primelor veacuri creștine. Astfel cu ocazia desbaterii în casa magnaților a proiectului de finărticulare în legile țării a mitropoliei noastre, la anul 1868, ca să facă evidentă compatibilitatea existenții lor două mitropolii ortodoxe în Ungaria, se folosește de un argument ex antiquitatibus ecclesiasticis, luând ca bază cazul insulei Cipru, care și după annexarea ei politică la Antiochia și-a menținut mitropolia sa independentă.

Intratăta a luat mitropolitul Șaguna ca bază spiritul bisericii vechi creștine, încât chiar într'o notiță a compendiului său de drept canonice îndeamnă tinerimea clericală să cetească celebra scriere a lui Bingham: «Antiquitates ecclesiasticae». Ca arhieeu cărturar a știut bine, că în biserică veche spiritul înțălegerei era mai familiarizat decât în bisericile veacurilor următoare. A văzut bine, că și în neamul nostru s'a înrădăcinat adânc răutatea pizmei, și dacă chiar nu ne-a tras expres atențunea asupra înfrâțirii dela începutul creștinismului, prin faptul că ne-a povățuit să studiem anticitățile bisericei, indirect ne dă și stimulul puternic de a avea ocazie să pătrundem în spiritul de frățietate al bisericii vechi. Numai că ce nu a mai avut nemuritorul mitropolit încă atâtă vreme la moartea sa, ca să se explice asupra cuvintelor din urmă, dar a lăsat totuși preoțimii cu limbă de moarte, să trăiască în pace, căci doar și preoțimea română trebuie să urmeze apostolilor, pe cari Iisus Cristos la Matei cap. 23 v. 8 îl îndeamnă să fie ca frați. Viață frățescă era la începutul creștinismului chiar și numai între creștini; comu-

nitatea religioasă era o însotire de frățietate și conform cuvintelor din epistolă către Romani cap. 8 v. 29 însuș Iisus Cristos se consideră pe sine ca pe întâiul născut între frați.

După încetarea vieții de legătură cu adevărat frățească, prin veacul al 3-lea, cu încetul dispare numirea generală de frate și se menține numai pentru deosebite stări în creștinism: clericii o foloseau între sine, apoi în alocuțiunile către credincioși cu ocazia ținerii predicilor etc.

Şaguna cunoștea foarte bine situația armoniei ce era pe timpul său în biserică noastră, căci altcum nu ar fi rostit ultimele sale cuvinte, ca un memento neperitor, că trebuie să trăim mai frățește; el a fost convins, că noima cuvântului «frate» s'a alterat în biserică noastră în sens dăunător și că de cele mai de multe ori se rostește numai în mod convențional de pe buzele noastre. Fraternitatea era considerată de dânsul ca una, care încă nu și-a făcut cursul normal în sinul neamului nostru, căci altcum nu ne putem închipui de ce i-au fost despre povățuirea spre încunjurarea certurilor ultimele cuvinte.

Noi cei de azi să ne întrebăm, împlinit-am cu sfîrșenie și împlinim în toată vremea ultima povăță a marilor Andrei? La această întrebare să răspundă glasul conștiinței noastre curate, ca astfel să nu rămânem datori cu nimic memoriei lui, pentru binecuvântarea căreia să cerem și de astădată dar dela bunul Dumnezeu!

Pentru votul universal.

Marți, în 7 Decembrie, s'au început sedințele meritorice ale dietei țării noastre. La ordinea zilei a fost pus proiectul de lege despre indemnisație. L-a recomandat spre primire deputatul Hegedűs Loránt. O vorbit apoi contele Károlyi Mihály care a criticat procedura guvernului în chestia scumpetei, a criticat censura, a vorbit despre aceea ce așteaptă națiunea maghiară dela acest răsboi și a vorbit despre pace, apoi a prezentat camerei următorul proiect de rezoluție: „Având în vedere, că în cursul răboiului actual cele mai largi pături ale populației Ungariei au dat semne atât de splendide despre patriotism, jertfire de sine și deplină încredere, încât față de acestea ori ce neîncredere trebuie se amufească: dieta îndrumă guvernul, ca se prezinte încă în cursul sesiunii actuale proiect de lege despre stabilirea dreptului universal, cu delăturarea oricărui cens de avere, cu reducerea însemnată a etăji stabilite fără dreptate și fără păreche, și cu introducerea votării secrete”. Opoziția din dietă a primit cu aclamări vii acest proiect de rezoluție. A vorbit apoi deputatul nationalist român Dr. Teodor Mihali, a cărui vorbire o vom da în întregime după el contele András Gyula, iar după ameaț Rakovsky și apoi ministrul-preserved contele Tisza. În ședința de eri, Joi, s'a continuat discuția. Raport amanuntit despre discuții vom da în numărul viitor.

Şaguna ca preot.

De Dr. G. Comșa.

Sunt rare figurile mărețe în istoria omenimii, și de aceea puțini să bucură după moartea lor de cinste și de mărire, puțini capătă epitete eminente pentru strălucirea lor. Si dacă resfoim paginile durerosului nostru trecut, constatăm, că și la noi sunt rari acei bărbați, cărora le-am eternizat calitățile prin epitetul: «mare». Un atare bărbat a fost însă fericitul în Domnul A. baron de Șaguna, care din toate punctele de vedere merită epitetul de «mare», pe care i-l dau toții cei ce au scris și scriu despre dânsul.... Aflu de potrivit a arăta cu această ocazie, că el fără îndoială a fost «preot mare», preot în înțelesul cel mai strict al cuvântului, preot după rânduieala lui Melchisedec. Atunci este mare un preot, când este anume chiamat de sus pentru a vesti oamenilor împărăția lui Dumnezeu pe pământ. Si fericitul Andrei a fost anume chiamat.

După cum ne spun părinții în graiul lor izbăvitor de neam și lege, Dumnezeu de căte ori își alege un neam mai vrednic, ca să îsprăvească fapte mari, întâi îi ceară puterile. Așa a făcut cu neamul românesc, pe care timp de 18 veacuri l-a trecut prin grea cumpănă și prin grele încercări, ca apoi mai sigur să-și poată ajunge menirea sa istorică. Neamul nostru privește cu ochii plini de lacrimi în viitor până în secolul al XIX-lea; nădăduiește mereu să scape din această noapte adâncă, voiește să vadă în lumeni viitorului, dar ea nu mai apare, și astfel e silit să-și vadă speranțele nerealizate. Dorințele lui sunt foarte mărginite și cu toate că lucrează din răsputeri să și le ajungă, rămâne nemângăiat în durerea sa, nu capătă de nicări o căutură binevoitoare, nimeni nu-i oferă o rază de lumină în acest întuneric, nu-i aprinde nime făclia aproape stinsă a nădejdii. Lacrimile ce le varsă în tăcerea nopții, suspinele adânci, pe cari împrejurările vremurilor de vitregie île scoate din piept, nime nu le vede, nime nu le aude, decât numai unul singur, care ne a dat toate.... bunul Dumnezeu.

Bunul Dumnezeu anume a ales pentru noi pe fericitul Andrei, căci numai el putea promova scopurile ce ni le-a prefăpt cel de sus. Deçi allegerea lui ca păstor la cărma bisericei noastre românești a fost un act al harului dumnezeesc, căci linisteia bisericei noastre era adânc turburată, iar greutățile cu cari trebuia să lupte cel ales erau atât de mari, încât numai cel anume chemat a putut pune capăt sbuciumărilor de veacuri ale nefericitului nostru traiu. Prin urmare cu tot dreptul merită numirea de «mare preot» și aceea că cu atât mai vârstos, cu cât el din tinerete a fost conștiu de chemarea sa providențială.

Şaguna deja ca student de gimnaziu «cunoștea din fir în păr» prin-

cipiile religiei rom. catolice, și cu toate acestea convingerea intimă sau inspirația lui îl îndeamnă să urmeze sfintele precepte ale bisericei greco-răsăritene. Cum vedem dară el de tinăr s'a ocupat cu studiul religiunii, ca o dovedă, că a simțit în sine chemarea de sus, și de aceea a cercetat regulat «*cele sfinte*» și a cetit de curând cărți teologice, căci numai așa se explică, cum tinărul *Anastasiu* a ajuns să-și formeze o convingere atât de sănătoasă despre ale religiunii.

A fost mai departe de sigur lumenat de sus să știe, că convingerile sale vor avea roadele cele mai îmbelșugate în sinul poporului român, căci de multe ori a auzit zicându-i-se despre Români, că: «sunt un popor sălбatic și ticălos», și de aceea simțământul de alipire era atât de puternic în sufletul lui, că în toate momentele cerea să fie identificat cu România. A simțit, că numai între Români va aduce foloasele cele mai mari cu inima sa de preot, fiind conștiu de faptul, că va putea da o altă direcție bisericei noastre, care a avut să îndure foarte mult dela mâna sorții și dela încercările nemiloase ale vremii. Și întrată a avut el conștiința dărurilor cu cari a fost înzestrat, că de multe ori a rostit de pe buzele sale următoarele cuvinte: «De m'ăș naște de o sută de ori, tot preot m'ăși face!» ...

Convingerea cu care a rostit aceste cuvinte a adeverit-o în tot de cursul vieții sale, arătându-se totdeauna cel mai mare apărător al prestigiului preoțimii. Când guvernatorul Wolgemuth, în urma unor șoapte răutăcioase, aduce insulțe la adresa preoților, marele arhiereu le respinge cu toată demnitatea omului competent, iar când ministrul Leo Thun se exprimă nefavorabil înaintea lui despre gradul de cultură al preoțimii, cu mândrie îi spune în față, că preoțimea română e destul de cultă, morală, plină de evlavie și cu frica lui Dumnezeu. Prin aceste, cât și prin alte măsuri juste, într'atâta să distins, că de ziua anului nou 1863, un preot romano-catolic îl felicită ca pe un adevărat apărător al bisericei, ca pe un preot al preoților și între altele îi zice: «Als Apostel liebgewonnen rühme dich hier das Weltall», iar cu ocazia unea centenarului dela nașterea lui un protopop de al nostru îl numește «preot mare legendar»....

De fapt el mare preot a fost... A fost mare, pentrucă deja dela începutul pășirii sale pe cea mai înaltă treaptă preoțească, nu din necesitate personală a intrat în acest serviciu greu pentru națiune. Singurul dor care-i stăpânea inima a fost, ca el toate să le săvârșească în conformitate cu principiile stabilite de Mântuitorul nostru Isus Cristos. Cel mai suprem scop al său a fost acela, pe care pentru prima dată l'a mărturisit cu ocaziunea sfînțirii sale întru episcop: «Tu Doamne ști, că cătră scopul meu doresc să alerg, pe România ardeleni din adâncul lor somn să-i deștept și cu voea cătră tot ce e adevărat, plăcut și bun să-i trag.» Cu ocaziunea aceasta el își mărturișește tot odată și curăția intenționii, care e necondiționat de lipsă pentru un preot mare, când zice: «Cea mai mare parte a norocirii mele pururea în osteneală mi-a fost și-mi va fi, și aşa cea mai mare bucurie mi-a fost a învinge piedecile și aceasta și în viitor îmi va fi.» Prin acestea a dovedit, că criteriul preoției adevărate nu permite nicicum, ca cel ce să sfintește să se gândească la un viitor, pe care'l va petrece în nelucrare. Cu tot dreptul dară bărbatul de pie memorie, Z. Boiu, cuprins de admirație în fața realizării cu exactitate a acestui propus, să înalță la următoarele versuri de laudă aduse memoriei marelui Andreiu:

«Nu vanitatea lumii, mărimea și avereia,
Ce sufletele strică cu luciul lor venin,
Ci facereā de bine era a ta plăcere
Să post și rugăciune purtate 'n tainic săn-

Numai calitățile preoțești explică
tendența lui către câștigarea tuturor
acelor bunuri de cari un preot are
lipsă mare în activitatea sa. Această
tendență sădită în inima lui era menită
să-l ducă la o adevărată cunoaștere

a stării în care noi ne aflam, și de aceea când el și-a câștigat tot ce i-a trebuit, și-a pus sufletul său pentru neamul românesc, inspirându-se totdeauna din învățărurile creștinești, de unde și-a luat principiul conducător și l-a pus în fruntea tuturor ocupațiunilor sale.

Un bărbat mare, care n'ar fi avut
însușirile preoțești ale lui Șaguna, nu
putea recâștiga vechea mitropolie, nu
putea consolida organizmul nostru
bisericesc, și astfel arterile acestui
organizm le-ar fi lăsat în părăginire
și nefericiți am fi fost, știe D-zeu
până când...

De 3 ori fericită a devenit națiunea română atunci, când s'a văzut în frunte cu un arhiereu atât deabil și de înțelept, care după cum a zis

dl Iorga, cu mândrie stă alături cu
cei mai mândri reprezentanți ai ofici-
alității civile și militare de pe vremea
sa. Prin eminențele lui calități spiri-
tuale de adevarat apostol a organi-
zat biserica românească din Ardeal,
a fost aşa zicând întemeietorul lite-
raturii noastre bisericești, și ce e mai
mult, în toată activitatea sa n'a lucrat
numai spre folosul preoțimii, dar a
lucrat pentru binele societății. Ne-a
dovedit până la amănunte, că o bi-
serică organizată potrivit cu adevă-
ratele principii creștinești nu este numai
un asil de măngăiere pentru oamenii
singuratici, ci totodată și mai ales cea
mai firească garanție a unei desvol-
tări sănătoase a neamului nostru.
Sfânta noastră biserică, la sinul că-
reia s'a adăpostit ceea ce am avut
noi mai scump și mai sfânt, a deve-
nit pentru cei de altă lege și de alt
neam *cetate de adăpost, stâncă de*
granit, de care cât vom trăi din darul
celui de sus pe aceste plaiuri stropite
cu sângele cel sfânt al moșilor și stră-
moșilor noștri, să vor sfărâma toate
încercările neprielnice ale veacurilor
ce vor să vie.

Ca păstor bun și mare preot, mare propovăduitor, ne-a învățat, ne-a arătat, că poporul nostru dispune de o forță mare și nemărginită, că acest popor atâtă a suferit *dela mâna sorții*, încât alt neam chiar pe lângă o bună conducere ar fi rămas și pe mai departe cuprins de întuneric. Aștiut fericitul în Domnul, că durerile neamului nostru ni le spune povestea întunecată a pânii, pe care, cum ne spune poetul, nici o strună n'o poate plânge, căci de durerea ei străveche cântecul să frânge în suflet. Si când Șaguna a alinat durerile neamului, a constatat adevărul mare și firm, că Românul are putere... că Românul în veci nu pierde! *Nu*, căci a dovedit că este capabil de a îndura ori-ce încercări pentru limba și legea strămoșască, care i-a fost singura ușă de scăpare în vîforul încercărilor duj-năoase.

Mitropolitul Șaguna numai având
nima adevăratului preot a trecut
prin moarte la viață veșnică în amintirea neamului românesc, căruia i-a
vestit vremuri mai bune ce vor să
vie și de care s'a alipit cu toată drăgostea în decursul vieții sale. Prin
întelepciunea inimii lui neamul nostru,
acest neam, — care ca agricultor a
post un adevărat ilot al civilizației
unii, — neamul românesc, a început
a avea și el zile de sărbătoare și de
odihnă și în acestea cu drag își închină astăzi sufletul său senin atot-nilostivului Creator, care ne-a dăruit
un păstor atât de mare.

Bucură-te dar și ear bucură-te neam
omânesc, că ai ajuns să dai multă-

mită Atotmilostivulni Dumnezeu per
tru grija care ţi-a purtat-o, bucură-
că prin marele Andreiu ai ajuns p
aceste plaiuri să vezi lucind și pentr
tine lumina soarelui, și continuă
preamări pe alinătorul durerilor, ca
ne-a trimis la bună vreme balsam
vindecător și ne-a scos din cărări
pribegiei.

Cu cinstea cu care vechii Romani respectau și îngrijau ca de o biserică de coliba lui Romul pe muntele Palatin, din care se născuse Roma, trebuie să respectăm deci memoria acestui bărbat, însă *prin fapte*, care isvorăsc din idealurile lui mărețe, că ele vor fi în totdeauna cel mai sigur adăpost al vieții noastre românești.

Răsboiul

La frontul dela răsărit trupele noastre au alungat o patrulă rusescă iar armata lui Hindenburg a respirat câteva atacuri dușmane. La frontul dela apus Germaniei au cucerit niște poziții franceze, în estindere de cinci mii metri pătrați, au făcut mai mulți prizonieri și au luat câteva mitraile dela dușman.

La frontul italian a fost earăsat
foc mai viu de artilerie și s-au dat
atacuri de infanterie la Doberdò.
Dușmanul a intrat pe scurtă vreme
în pozițiile trupelor noastre la Mont
san Michele, dar după lupte grele
fost scos din ele. Pe celelalte locuri
atacurile dușmanului au fost respinse.

Inaintarea trupelor noastre în Muntenegru se face cu succes. Mai multe linii de apărare de ale dușmanului au fost luate cu asalt. Ai nostru au capturat multe tunuri, puști și muniție, și au făcut mulți prizonieri. Trupele bulgare au ocupat orașul Ochrida și luptă cu bun succes împotriva trupelor franceze și englezee. Regele din Muntenegru, casa domnițoare și guvernul, s'a mutat din Cetinie la Scutari. Un submarin austro-ungar a mai scufundat la Valona un crucisător italian.

Cuvântul „popă“ e cuvânt de batjocură

Cineva a aflat de bine și de necesitate să ne dăscălească cu multă asprime în ceea ce loanele ziarului «Românul» din Arad, numărul de Marti, pentru că prea des lovită în fugarii noștri, care în loc să-și vadă din cap și de traiu în țara care i-a primit cu multă ospitalitate, s-au pus se de către ei lectură celor de dincolo din patriotism și din iubire de neam. Credem, că nu e timpul potrivit, ca se întrămă în polemii pe teme aceasta cu prea bine cunoscutul nostru a nonim, și cel mai bun și mai creștinest lucru pe care-l putem face este, că-l sfătuim, să-și țină rezervate toate săgețile pe care vrea să le îndrepte asupra noastră până după răsboiu, când apoi va putea opera cu ele mai fără primejdie, iar noi încă vom putea riposta în plină libertate fără a mai ținea cont de multele considerații pe care trebuie acuma să le avenă în vedere. Ii dăm sfatul acesta în interesul său propriu, pentru că ușor se poate, ca să-și țină destinate nouă să-l vulnereze pe el și pe inspiratorii săi cu mult mai grav decum cred ei că ne pot vulnera pe noi. Suntem să uite, că trăim sub legi excepționale, în care sunt trecute dispoziții draconice, nu numai față de trădătorii de patrie, ci și față de complicitii lor, față de cei ce-i iau în apărare, fie și numai în mod învăluit, susținându-ne unei pretinse ofense aduse tagalui preoțesci, prin întrebuițarea cuvântului român.

Se afirmă adeca, cumcă cuvântul acesta ar fi cuvânt de batjocură. Se vedem aşa este? În dicționarul lui Șăineanu definiția cuvântului e aceasta: «*Popă, preot creștin și în special ortodox*». Iar în dicționarul limbei române de Laurianu și Maxim definiția e următoarea: «*Popă, servitor al altarului, preot, sacerdote*. Exemplul se face popă, a fi popă la una biserică a trăi ca un popă, popă fără biserică, ficolor de popă». Cuvântul e de altcum de origine latină, prin urmare unul din cele mai vechi și mai originale cuvinte ale limbii noastre. Latinescul *«popa, popae»* era la strămoșii noștri, pe când erau încă păgâni, titlul pe care-l purtau cei ce asezau jert-

fele pe jertfelnici, aprindeau focul sub ele, aprindeau tămâia și rosteau poate și rugăciuni, ca fumul să se ridice la cer și jertfa se fie bineprimită Domnului. Era deci numirea slujitorilor jertfelnicului, iar după încreștinare a remas numirea slujitorilor altarului. Poporul numirea aceasta a folosit-o totdeauna și o folosește și astăzi. Si apoi despre un «Popa Tanda» al lui Slavici, care nu e figură de batjocură, ci cea mai frumoasă figură de preot românesc, n'a auzit răsboinicul și binecunoscutul nostru anonim nimica? Păcat! Pentru că atunci poate că s-ar sili să-l imiteze, în *fapte*, în *muncă*, iar nu în *intrigi*, pe care Popa Tanda nu le cunoștea, și nu s-ar fi pus se de cuvântului «popă» explicarea, pe care nu i-o poate da, decât numai din neștiință, ori din răutate.

NOUTATI.

Sedintă publică. Luni, în 30 Noemvrie v. în ziua Apostolului Andreiu, soc etatea de lectură „Andreișagină” a elevilor din secțiunea teologică a seminarului săhdecezan ortodox român „Andreișagină” din Sibiu, va fițea sedință publică la 11 ore a. m. cu programul următor: 1. C. Porumbescu: Iarnă, cor de bărbați cu solo de tenor (V. Olariu, elev în curs. II.) 2. Discurs ocasional de Z. Stanciu, elev în curs III. 3. J. Playl: Duet de violină (N. Colan și I. Ghēghel, elevi în curs II.) 4. Stările culturale dela noi la începutul veacului al XIX-lea, disertatie de N. Toln, elev în curs. II. 5. Gh. Coșbuc: Cântec barbar, declamare (I. Orăștean, elev în curs. II.) 6. Gh. Dima: Vivandiera, cor de bărbați.

Nou director în Brașov. Cetim în „Gazeta Transilvaniei”, că corpul profesoral al scoalelor medii din Brașov întrunindu-se în conferință extraordinară a recomandat eforiei școlare, cu unanimitate de voturi, de director al scoalelor medii din Brașov pe profesorul Dr. Iosif Blaga.

Pe teritor cucerit Sfârșindu-se luptele pe teritorul Sârbiei, administrația organelor noastre și-a încheiat activitatea. Fabrici, ateliere, prăvălii se redescid în dărătul trupelor ce operează în depărtări. În legătură cu ocuparea teritoriului sărbesc ministrul ungar de interne a luat măsuri, după care Ungaria sudică, Banatul, nu se mai consideră ca zonă de răsboi. La călătoriile în această parte a țării nu se cer de aici înainte permisiuni militare, ci este de ajuns legitimatia dată de poliție.

Tren expres. Atât dela Berlin, cât și dela Constantinopol are să plece în săptămâna ce vine căte un tren expres, care va circula regulat între cele două capitale. Prima întâlnire a acestor trenuri se va sربători la Timișoara cu solemnitate potrivită.

*
La Paris? Regile Petru al Sărbiei, după cum se vedește, ar vrea să se retragă la Paris. Nenorocitul domnitor este plin de amărăciune împotriva Rusiei și declară pe față, că rușii sănt responsabili pentru catastrofa fării sale.

Concert la Unicum. Vineri, în 10 Decembrie n., se tine în să'a mare dela Unicum concertul filantropic, la care vor colabora: dsoarele Ana Voileanu și Hedygiga Schuster, domnii S. Biemel și A. Vana. Se vor executa cvaetete vechi și nouă din cele mai valoroase. Amatorii de artă muzicală vor avea o seara foarte plăcută. Concertul se începe la 8 ore seara.

Spre orientare — și în deplină conformitate cu adevărul, subsemnatul, ca unul care am prezidat conferența preotească amintită în circulara Exz. Sale, în P. Sf. D. A hiepiscop și Mitropolit Ioan, din 25 Oct. a. e. nr. 11147 prez., îmi țin de dato-riță a împărtășii, că parohul Ioan Popa din Săliște nu a făcut propunerea ce i se atribue pe bază stîrilor din unele jurnale, ci fiind convins, că în chestiunea aceasta numai Sf. Sinod Ecclisopesce este competentă a decide, să a mărginit să insistă, că să-și dea conferența preotească învoirea să se transpună, în numele ei, această chestiune la Sf. Sinod Ecclisopesce spre examinare și decizie. Despre aceasta se poate convinge oricine își va lăsa osteneala să cetească sfârșitul lucrării publicate de părintele Ioan Popa în numărul de Paști al „Telegrfului Român” din e. e. Majoritatea conferenței și fiind de părere contrară, transpunerea întregi afaceri la Sf. Sinod nu mai era motivată. Observ, că între motivele rostite în conferență contra acestei propunerii nu a fost nici unul de ordin doctrinar. Budapestă în 20/XI 1915. Dr. Ioan Lupu.

Sorțirea unui tablou. Filiala sibiană a societății Crucea Roșie va sorti în scopurile sale un desemn cu carbune, ca înfățișeză icoana festului nostru comandant de corp și a actualului conducător de armată, a gloriosului învingător dela Ivangorod, și Belgrad, a Excelentei Sale generalului de infanterie Hermann Kövess de Körösháza. Tabloul este expus în vitrina florariei Först din strada Cisnădiei nr. 24. Acolo se pot cumpăra lăsuri și 2 coroane. Sorțirea se face săptămâna în 18 Decembrie n. 1915. Comitetul.

Aviz. Se aduce la cunostință, că la secția militară a magistraturii orașăvence din Sibiu sunt depuse fotografii mai multor soldați căzuți în răboi și ale unor persoane civile, a căror identitate nu a putut fi stabilită în mod sigur.

Enorme pierderi franceze. Un englez, Robert Dell, care trăeste în Paris, a statuat pierderile francezilor în răboiul actual cu cifra de 2 700 000 de oameni. Dacă mai durează răboiul zice englezul, populația nea bărbătească a Franței va fi aproape total extermintată.

† Iustina Mateiu, elevă a școalei comerciale din Brașov, fiică preotului nostru din Sebeșul de sus Ioan Mateiu și soră coreferentului său Dr. Ioan Mateiu, a decedat Marti, în Brașov, departe de casa părintească în vîrstă de 15 ani, a fost înmormântată în cimitirul bisericăi sf. Nicolae din Brașov. Fie i somnul lui!

Nichita s'a obosit. Regele Ni-hite, plăcuit de răboi, s'a adresat într'un memorandum către reprezentanții acreditați ai puterilor, arătând că Muntenegrul este inclinat să facă pace cu puterile centrale, deoarece terra e stoarsă să avea și nu mai e capabilă de rezistență. Reprezentanții împărtăției Inteligeri, în răspunsul său, amintindu cu runere legăturile diplomatici și cu sitarea tuturor ajuțătorilor, dacă regele Muntenegrului va trădi să se implice cu dușmanii.

La München. Fostul ministru norvegian, Sigurd Ibsen, fiul dramaturgului Eric Ibsen, are să prezesească Norvegia și să se stabilească în Germania, la München.

Inundări. Topindu-se repede zăpada, cîteva comune din jurul Uioarei au fost inundate de apele Mirescului, care au răpit cu sine cîteva mori și numeroase clădiri de casă și pale. Drumul între Aiud și Uioara este acoperit de apă.

† Lucreția Ungur n. Cerbicean, sotia preotului nostru Ioachim Ungur din Rușor, după lungi și grele suferințe în al 41-lea an al etății și al 23-lea al fericitei căsătorii, și-a dat sfîrșitul în mîinile Creatorului Dumneacă în 5 Decembrie n. la 5 ore seara. Rămășătă e pământăștilor ale adormitilor în Domnul său, bisericii vecinice odină Mercuri în 8 Decembrie n. la 10 ore p. m., după ritul gr.-or. în cimitirul din Rușor. Fie-i înțărăna ușoară și memoria binecuvântată!

Ministrul de interne! Regelile Albertă, fostul ștefanitor al Begei, care pretează de prezent pe pământ francez, și-a reconstruit cabinetul. În nouă guvernă portofoliul internelor și-a încredințat socialiștilui Vandervelde. Ne închiriu măști noastre nu va fi tot mai imblănită da sfacerile interioare ale tării noastre, care — din parțiale ei — a ajuns în cele mai potrivite vîrste.

Deocamdată nu i speranță de pace. Asa s'a exprimat generalul Hindenburg către corespondentul unui ziar vienez. Renumitul comandant a zis următoarele: Sătem înțeala mijlocul răboiului. Dusmanii noștri tot nu voiesc să facă pace, nu sănă destul de înuiți. Trebuie să-i misi imblănitul puțin, căci nu vream să recunoască succesele noastre de vîrstă acum. Căduți sănă francezii, căci sun să debandă astăzi. Astăzi și Lorena, deși nu ei sănă în Stassburg, ci noi sănă în Lille. Englezii se vede, că au aceeașă dorință de-a continua răboiul, cu toate vorberile despre pace rostită în camera lor. Este sigur, că din India sosesc stiri, că vor voraci în nisori și răboiile al englezilor. Anglia de altă parte este atacată nu numai în India. În Rusia statul terțul, că și guvernul său este hotărât să urmeze răboiul, iar revoluția anurtă mai de multe ori nu voiește să zboare elă. Partea cea mai curiosă a lucrului este, că nici Franța, nici Rusia nu înțărză să recunoască fapta, și se refac pentru Anglia. Înțeala cuvant, deocamdată nu-i speranță de pace. — Hindenburg a vorbit cu mulță laudă despre ostașii noștri de la frontul italian și a zis, că dușă ce se va sfărși răboiul, ar dori să-si vadă regimul dela Alba-regală.

Mii de telegramme. Gazete din Danemarca anunță, că președintul Wilson din Statele Unite a primit în Noemvrie peste douăzeci de mii de telegramme, în care i se cere ca înțelegere cu celelalte state neutrale să intervină pentru restabilirea păcii.

Bioscopul Apollo. În 10 Decembrie n. 1915 se va reprezenta următorul program: Curierul de răboi. Ion la prăvălie, comic. Mușrat de conștiință, drăguș. Postă militară, comedie din răboi în 2 acte. Aurul răsbunător, drăguș americană în 3 acte.

Note și impresii.

Iși vine în fire. În notitela unui soldat prizonier italien din regimentul de infanterie nr. 120 se pot citi următoarele observări, care arată cum este italianul, când își vine în fire:

Voi intervenționisti — serie so-datul, — voi, paseri răpitoare și laga strigăți într-o naștere: Să trăiască răboiul! Să trăiescă patria! Să trăiescă Italia marită! — Însă rămăneti fumusel acasă... În vreme ce voi stați la cafenea largă sămpână noi murim cu mii de coastele dela Monte Nero. În vreme ce aici sunt mărelărî și cei mai buni ai Italiei, voi — năște gunoaie, năște egoiști scarbosi și viață — vă desfașați în desfrâneră. Voi nășuți strigătele răntitorilor și gemetele muribunzilor. Însă din pământul frâmațat cu sângele nostru are să răsară floarea revoluției apropiate, a revoluției, ce trebă să vă arunce în păpastie.

Avis.

Învățătorilor pensionați, colegilor mei le comunici, că subvenția în asociere cu cei doi colegi, care în 19 Iunie 1913, în deputație, au fost predat Escoala Sale din ministerul de culte, memorandul subvenției de peste 370 col. de diferite confesii din țară, de astăzi a am asternut acenziile domnului ministrului un recurs, atrăgându-i atenționarea asupra acestui memorand și asupra promisiunii că Escoala Sa ne-a făcut, cănd ne-a întins mâna, — că va face tot posibilul pentru ameliorarea prea micii noastre pensiuni.

Rămăne, ca fiecare coleg pensionat să se adreseze prin o carte postă, îngăndând pe deputatul cercului său, să intervină la guvern, ca acesta din cele 87 milioare proiectate pe traiorătorie oficiantilor publici și profesorilor, învățătorilor și a servitorilor de cancelarie, să dea o sărimătură și despăgubiri pensionați, care din cauza scumpetei celei mari stau să se prăndească, spre răsuflare și a civilizației europene.

Timișoara, la 1 Decembrie 1915.

F. Andreescu
inv. în pens.

Indurați-vă spre săracii noștri.

Mila dată săracilor, te cunoscă de lăcase, îți căștigă indurare și viață vecinice!*)

Muțumi ca și flăcăsoare și dărmitorilor și împărtășitorilor darurilor și lacrimile săracilor miluți anii trecuti, ne înaintă să apelăm și de data aceasta la inimile generoase, să binevoișcă și dăruie banii, vestimente și alimente, ce să se împărtășească în mijlocul Nasterii Domnului între săracii (învățători-mecenasi, școlari, bărbăti și femei, scăpați) cum și între o samă dintre ostașii noștri.

Ne găsim în preajma zilelor, în care săracul ca și bogatul cauță să-și încăzească și fului și curpu.

Cei pe care Dumnezeu, poartătorul sătăciei, vă binecuvântă din hîrsingul său, dăți pînă în și celor lipsiti, ca cel puțin în zilele de bucurie ale Nasterii Măntuitorului nostru să preaniversească pe Creatorul și săptuirile sale.

Împărtirea darurilor se va face, cu cunență solemnitate, sub bîrvoitorul protecțorat al stîmpelelor doamne Minerva Dr. Brote, Ana Dr. Mărgă și Elisaveta Bagdasary.

Darurile benevolă să se transmită la adresa "Reuniunii sodalilor români din Sibiu".

Lacrimile vărsate de săracii noștri servească drept cea mai înaltă răsplătită pentru toți aceia, care nu fac posibilă implementarea acestei datorințe bine plăcute și oamenilor și lui Dumnezeu.

Sibiu, 7 Decembrie n. 1915.

Comitetul "Reuniunii sodalilor români din Sibiu".

Vic. Tordășianu
președinte.

Ștefan Duco
notar.

*) Inscriptia icoanei Maicii Domnului, ce atât de desupra lădiții cu cruceri săracilor din localul Reuniunii sodalilor.

Partea literară.

O nouă broșură.

— Recensiune —

de Gh. Maior.

(Fine.)

In predica despre «Credință (Fidelitate)», se confundă credința în Dumnezeu, cu fidelitatea casnică, prietenescă etc. așa, că nu este în stare nicicând să te ţii de ceva. Iar aplicarea și încheierea ei, pot fi reținute ca exemple de logică imposibilă în oratoria bisericească!

In predicile următoare, trecând prin toate greșelile celor anterioare, se alege de subiect: iubirea creștină, cea mai desăvârșită virtute, pe care însă d. C. Moldovan în prelucrarea sa n'a putut-o înfățișa aureolată, fiindcă sigur n'a văzut-o astfel.

Un text lung din «Romani», care se pierde față de desvoltarea lui, îl face să fugă pe câmpul de luptă, se întoarce acasă, apoi se întrebă, când se va sfârși răboiul, ca să răspunză cu cuvintele apostolului: «Tare cred, că nici moartea, nici viață, nici ingerii, nici căpeteniile, nici puterile, nici cele ce sunt acum, nici cele viitoare, nici înălțimea, nici adâncul, nici orice altă faptură nu poate să ne despartă dela dragoste lui Dumnezeu, care este în Isus Cristos Domnul nostru». Apoi îndată: «Cine poate zice așa?... Intr-un fel fiecare. Căci aceea ce-i dat curaj apostolului, dragoste către Dumnezeu în Isus Cristos, aceea o poate avea fiecare. Așa a iubit Dumnezeu lumea, încât a dat pe unul naștut fiul său, ca tot cine crede în El, să nu se piardă, ci să aibă viață vecinică. Ce stă aici scris, îmi sună și mie, căci și eu mă ţin de lume, și Dumnezeu a iubit lumea. Ar trebui, ca fiecare bărbat și femeie, fiecare copil să repezeze cuvintele: — Cine voiește să învinovățiască pe aleșii lui Dumnezeu? Dumnezeule apără-ne». — Așa ne îndeamnă ca «singura noastră grije să ne fie dragostea fierbință către Măntuitorul»; deși prin text voia să aplique învățările apostolului, căci numai «în toate acestea vom bîrui».

«Porunca cea mare», adevară să iubești pe Domnul Dumnezeul tău cu toată inimă ta și cu tot sufletul tău și cu tot cugetul tău, iar pe deaproapele tău, ca pe tine în suși, — are lipsă ca text de-un capitol într-un Mare din Mateiu. Aici Isus, cum reiese și din alte părți ale broșurei, nu e Dumnezeu, pentru că «nici o inimă n'a iubit pe Dumnezeu, cu dragoste mai fierbință mai hotărăță ca Isus... Isus trăiește prin Dumnezeu, pretutindenea vede urmele viețuirii unui Dumnezeu... El știe, că nimic nu se întâmplă fără voia Tatălui cereș. În apropierea sa răsuflă mai ușor; la el afilă săpare atunci, când lumea amenință să-l bîruiască prin prisosul și lucrurile ei. Aceasta este adevarata viață de creștin». Mai departe: «Iubește pe tatăl tău din ceruri! Aceasta înseamnă să fii ascultător până la abnegație». Va vorbi ceva mai îngrijit și cu legătură despre dragostea deaproapelui.

«Dumnezeu ne iubește pe noi» în frunte cu un text de lungime obositare scos din «Romani», ne pune în față unei false scene din viața apostolului Pavel, ce ar rezulta din aprofundarea textului citat, anume că el după ce să încrășină, se îndoia și gatașa să se lapede de Cristos din cauza goanelor, și singură conștiință că păcatul săfătă de creștin în tinerețe și gândul că «Dumnezeu ne iubește» la refuz să nu ajungă între «lapsi». Iar în desfășurarea ideilor mai departe nu voiește să ne arate, că în adevarul în sine poartă cel mai desăvârșit plan, și sufletul în care a încăpătat acest adevar numai după planul indicat poate merge. Dar meșteug există, în orice caz există. Si cu cât planul va fi mai precis și mai organic, cu atât cuvântarea va fi urmărită mai cu interes.

Versul, ales ca text, pe lângă scurțime, va fi firul roșu dela un cap până la celalalt. O introducere clară, în care să fie indicate ideile, cari se vor desvolta în tratat, e indispensabilă. Tractarea va avea două părți: partea generală, în care se vor desvăluia adevarurile din punct de vedere superior, în care se va recunoaște adevarul de adevarat, și care ne va conduce la concluzii generale, și partea specială, în care încheierile, la care s'a ajuns până aici, se vor aplica la împrejurările și la mediul în care se ține cuvântarea. În aşa fel, ca să ridice, înalte, să înnoiască, să sfîrtească, — concludându-te la încheiere, care resumă întreaga temă, astfel, ca ascultătorul să fie convins deplin cărăpat pe-o clipă, că ceea ce i s-a spus, e adevarat, demn și trebuie urmat necondiționat.

Numai urmând o astfel de cale, cred că predica va fi în stare să facă impresia vecinicei adevarului propagat de ea, și ascultătorul numai așa va simți o usurare și înviorare, rezultat, care nu se poate ajunge prin impresii, fiindcă adevarul nu-i alcătuit din impresii.

Deci cu tot scopul nobil, imprimat pe coperta broșurii, am fost silnit să mă exprim nefavorabil despre prelucrarea lui C. Moldovan. Altfel nu puteam face, deși sunt dintre cei, cari încurajează munca, socotind că oricără de nesuccesă ar fi ea, are o influență beneficătoare asupra individualului muncitor, dacă pentru multime nu. Bucuros aș fi să lasă să treacă ca o muncă indiferentă pentru lume, alătura de atâta alte lucrări, dacă nu s-ar fi accentuat în presa noastră atât de mult chestia predicei.

Aș dori deci să văd ieșind de sub teascul dela noi o broșură intitulată: «Invăță să muncim», în urma căreia apoi sunt sigur, că am invăța și să ne rugăm.

sunt cu atât mai zdrobitoare, cu cât d. C. Moldovan ne prezintă o prelucrare.

Dacă toate predicile vor fi așa, nu-i mirare, că un preot a putut afirma, că oamenii de azi se plătesc la predică, explicându-și faptul — greșala lui — cu lungimea serviciului și nu socotind că «nemeșteugirea» predicei e cauza. Amvonul, cea mai puternică școală a timpurilor și a viații, e neputincios, nu fiindcă nu știm lucru, ci fiindcă nu știm lucru. Rolul bisericii de învățător coboară de pe amvon în primul rând, iar cel mai mare învățător, care ne-a lăsat și amvonul, a fost Isus Cristos. Încercați scripturile, îspătiți Evangelia, întrebați pe Isus Cristos, cum să se predice poporului și în orice împrejurări. Vor rămâne modele de predică pe vecii veci parabole lui. Parabola Sămănătorului, de pildă, ne înfățișează un tablou, care te înțelege locul și apoi urmează explicarea lui și deodată aplicarea, în așa fel, că te scoate din lume. Si în forma aceasta și-a predat Isus poporului toate învățările sale.

Așa au urmat toți predicatorii mari; așa pășește pe urmele lui Cristos în zilele noastre renunțat Petrow. Cetății «Calea spre Dumnezeu», că sunt tot atâtea predici, și vedeti, cum se desvoală ideile din ideile, ce rol au exemplele din viață, și cum trebuie țesute, și vei fi înțelege, cum se rotunzește întregul.

Legile logice nu pot fi sărite, fiindcă țărănușul e simplu; în față lui claritatea trebuie să fie mai clară, psihologia mai psihologică, aici toate trebuie să urmeze drumul cel mai neted, căci altcum nu vei putea pătrunde în sufletul lui simplu, și nu vei putea aduce la ordine nimic, cum nu vei fi nici în stare să-l ridici măcar cu a cea parte din un milimetru peste viață comună; iar înălțarea și tântă cea mai mare și mai apropiată a muncii de orator bisericesc. Dar cum vei putea înălță, dacă însuți nu este înălțat? Când predicatorul e pătruns de sublimitatea adevărului pe care încearcă să-l împărtășească auditorilor, atunci poți afirma, că presinții totul «nemeșteugit». fiindcă adevărul în sine poartă cel mai desăvârșit plan, și sufletul în care a încăpătat acest adevăr numai după planul indicat poate merge. Dar meșteug există, în orice caz există. Si cu cât planul va fi mai precis și mai organic, cu atât cuvântarea va fi urmărită mai cu interes.

Publicațiune.

Duminică în 27 Decembrie a. c. vechiu (a treia zi de Crăciun, 9 Ianuarie 1916 stil nou) după amezi la 1 oară se dă în afără moșia bisericiei noastre din Bierțan-Berethalom în comitatul Târnava Mare în estindere de 60 jugăre cat. foarte potrivită pentru pășunatul oilor.

Licitătuna publică se va ține în școală noastră greco-orientală din loc.

Condițiile se pot vedea mai de aproape la oficiul parohial greco-oriental de aici.

Bierțan, la 22 Noemvrie 1915.

Nicolau Gheaja
(215) 1-3 paroh.

Ad. Nr. 990/1915. (209) 2-3

Concurs.

Pe baza rezoluției Preaveneratului Consistor arhidiecezan Nr. 11480, se publică concurs de capelan cu drept de succesiune pe lângă parohul Ioan Capătă din Șona cu filia Șercaia, cu termin de 30 de zile dela prima publicare în "Telegraful Român", cu aceea observare că viitorul capelan va avea să se îngrijească în special de credincioșii noștri din filia Șercaia.

Venitele impreunate cu acest post de capelan sunt venitul din portunica canonica și întregul venit stolar din Șercaia.

Cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare se vor ține în subsemnatul oficiu protopresbiteral în terminul sus indicat.

Făgăraș, la 18 Noemvrie 1915 v.

Oficiul protopresbiteral gr.or. român al Făgărașului în conțelegeră cu comitetul parohial.

Nicolae Borzea
protopop.

Ad. Nr. pp. 842/1915. (208) 3-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de clasa a II-a Geaca cu filia Băgaciu se publică concurs cu termin de 30 zile, dela prima publicare în "Telegraful Român".

Venitele impreunate cu acest post sunt cele arătate în coala B.

Doritorii de a ocupa acest post, au așteptate suplicele de concurs subsemnatului în terminul sus indicat, fiind instruite conform normelor în vigoare, și a se prezenta înainte de alegere în parohie, spre a fi cunoscuți din partea poporului, unde și pot lua informație detaliată despre starea parohiei și a veniturilor statorite de comitet.

Cluj, la 10 Noemvrie 1915.

Oficiul protopresbiteral rom. gr.or. în conțelegeră cu comitetul parohial.

Tuliu Roșescu
protopresbiter.

Nr. 80/1915. (210) 3-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de invățător-cantor la școală noastră rom. gr. ort. din Chezdi Mărtănuș, în protopresbiteral Treiscaune, se deschide concurs cu termin de 15 zile dela prima publicare în "Telegraful Român".

Venitele impreunate cu acest post sunt:

1. Salarul legal 1200 cor., din care 100 cor. se compută în cantorat și anume a 3/4 din venitele de sub Epitachil, dela înmormântări, festanii, boteze, și tot ce capătă la Crăciun din umblatul cu icoana Sf. Nașteri, — 300 cor. dela comuna bisericășă prin reparație dela popor, — 200 cor. ajutor dela Veneratul Consistoriu — iar restul din ajutorul dela stat ca completare a salarului invățătorilor, votat.

2. Cvarț în edificiul școală și folosirea grădinii, care nu este de 1/4 jugăr, pentru care, în caz de a nu fi îndesătit cel deces, va primi în schimb 20 de coroane.

Alesul va fi obligat a cerceta însuși Sfânta biserică regulat, a conduce elevii la vecernie Sâmbăta seara și în toate Duminele și sărbătorile la biserică, a cânta cu ei la Sfânta liturghie, fiind obligat a forma comunitatea locală a ține vecernia și utrenia peste săptămână.

Doritorii de a ocupa acest post sunt poftiți a-și înainta rugările de concurs instruite cu acetele necesare în terminul amintit la oficiul protopresbiteral român gr. ort. al Treiscaunelor în Brețeu (Bereczk), având a se prezenta înainte de alegere în biserică din Chezdi Mărtănuș (gara Bereczk) spre a căuta și a se face cunoscut poporului.

Chezdi-Mărtănuș, 15 Noemvrie 1915.

Ioan Dan Victor Crizbăsan
paroh și președ. notar.

Nr. 853/1915. Vizită:

Brețeu, 16 Noemvrie 1915.

Constantin Dimian
protopresbiter.

Nr. 789/1915 of. prot. (212) 2-3

Concurs.

Prin aceasta se publică concurs în "Telegraful Român" cu termin de 30 zile dela prima apariție, pe lângă venitele cuprinse în coala B. de congruă, pentru întregirea următoarelor parohii vacante din protopresbiteral gr. or. român al Cetății-de-peatră:

1. Cărpiniș, parohie de cl. II (a doua) cu întregire dela stat maximă;

2. Curtuiușul-mic, parohie de cl. III (a treia).

Reflectanții la vreuna din aceste parohii să-și înainteze rugările de concurs provăzute cu documentele necesare în terminul indicat subsemnatului oficiu și cu observarea restricțiilor cuprinse în § 33 din Regulamentul pentru parohii în vigoare, să se prezinte în biserică respectivă, spre a cântă și cuvânta, eventual a și servi la sf. liturghie.

Lăpușul-unguresc, la 17 Noemvrie 1915.

Oficiul protopresbiteral gr.or. român al tractului Cetatea-de-peatră în conțelegeră cu respectivele comitete parohiale.

Andrei Ludu
protopop.

Nr. 881/1915 prot. (211) 2-3

Concurs.

Pentru întregirea postului de capelan cu dreptul de succesiune pe lângă nepotinciosul paroh Ilie Ioanoviciu din parohia de clasa a II-a Boiu mare cu filia Boiu mic, protopresbiteral tractului Sighisoara, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în "Telegraful Român".

Emolumentele impreunate cu acest post de capelan, sunt jumătate din toate venitele parohiale făsionate în coala B. pentru întregire dela stat. Congrua compete întreagă parohului.

Cei ce doresc a ocupa acest post să-și înainteze petițiile instruite conform normelor în vigoare în terminul deschis subsemnatului oficiu protopresbiteral și să se prezinte în vre-o Duminecă sau sărbătoare în biserică pentru a cântă, cuvânta eventual celebră.

Sighisoara, 16/29 Noemvrie 1915.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Sighisoara în conțelegeră cu comitetul parohial concernent.

Dimitrie Moldovan
protopop.

Cafea ieftină de Crăciun!

Firma noastră de import F. A. Degan în Fiume (Postaflokk nr. 163.) ne avizează că a primit un transport mare de cafea, deci o vinde cu prețuri tare reduse. Scrisă românește!

Nr. 1 Cafea Santos, aleasă și frumoasă 1 kgr. 4·80 cor.
n 10 Cuba fină, frumoasă 1 kgr. 5·00 "
n 14 Cuba cea mai fină 1 kgr. 5·40 "
n 15 Cuba mărgele aleasă 1 kgr. 5·40 "
n 16 Cuba specialitate 1 kgr. 5·80 "
n 24 Ceylon fină 1 kgr. 5·60 "
n 21 Iava aurie 1 kgr. 5·40 "
n 106 " Victoria" cea mai fină mixtură 1 kgr. 5·80 "
1 kgr. Tea fină 15—20 cor.

5 kgr. se trimite cu poșta faneat și vănumit prin rambursă. (204) 6—10

Vestea din Olanda spune că se va urea prețul la cafea în mod ne mai auzit și multe calități vor lipsi. Provedetă-vă la timp pentru Crăciun, căci și așa ajunge cu întârziere.

Rugănum preoțimă noastră se recomandă această firme cu ori și ce ocazie chiar și între străini, căci numai așa o putem scoate cu bine din criza de răsboiu.

In "Biblioteca meseriașilor români"

au apărut:

Nr. 1. A. Kotzebue: Nepotul răsfățat, farsă în 5 acte (după o traducere a lui Ioan St. Șuluțiu, prelucrată de T. V. Păcătan) — 60

Nr. 2. I. Nestroy: Pribejii, comedie din viața meseriașilor în două acte, localizată de Dr. Seb. Stanca — 50

Nr. 3. Carol F. Pfau: Tânărul editor, fiindreptar pentru începători și pentru cei voesc a se ocupa cu editura, trad. de Radu P. Barcianu — 60

Nr. 4. Ioan Lupean: Bucoavnă n'a învățat și umblă la insurat, sau Vlăduțul mamei — 40

Nr. 5. Iuliu Crișan: Carierele vietii. Partea I. Carierele economice, industriale și comerciale — 60

Se pot procură dela Librăria arhidiecezană, Sibiu.

La Librăria arhidiecezană

se vând cu preț redus:

I. Recvizite pentru fizică.

	Cor.
Instrument arhimedic	a 5·85
Glob de aramă	3·10
Scripte	4·50
Cumpără	2·50
Potcoave magnetice	—60
Retorte	—60
Sticle pentru udat	1·60
Prismă	3·10
Sticle măritoare	3·50
Vase papilare	3·10
Vase comunicătoare	3·10
Vas de ținut apă	4·30
Pâlnic de sticlă	—50
Pocală de sticlă	—40
Rudă de sticlă și cauciuc	4·50
Tevi de sticlă	1·80
Cutii cu peatră brună	—40
Sticle cu acid cal-clor	2·10
Colecționi cu mineralii	2·40
Colecțione planțelor	12·—
Colecțione insectelor	15·—
Colecțione corporilor geometrice	6·—
Colecțione măsurilor	8·—

II. Tabele de intuiție.

Modelul mașinei de aburi	3·—
Să ne ferim de beaturi spirituoase	1·50
Urmările beției	2·80
Himnus	3·—
Cutii, conținând 16 tabele din istoria naturală, cutia	10·—
Orașul	5·—
Pădurea	5·—
Munții	5·—
Primăvara	5·—
Vara	5·—
Iarna	5·—
Curtea țărănească	6·—
Konyhakert	3·—
Fătătăș	3·—
Palkó	3·—
Öreg koldus	3·—
Madarak etetése	3·—
Templom	3·—
Szántás, vetés, boronálás	3·—
Ruhámás	3·—
Rostá'lás	3·—
Aratás	3·—
Asztalos műhely	3·—
Takács	3·—
Kapálás	3·—
Cséplés	3·—
Kovács	3·—
Czipész	3·—
Szüretelés	3·—
Table negre mari pentru școală (lungimea 1·5 m., lățimea 1·25 m.)	10·—
Stindardul și emblema națională maghiară	4·—

A apărut

în editura Comisiunei administrative a tipografiei arhidicezane

Acaftistul

Preșinții Născătoarei de Dumnezeu și alte rugăciuni, cu binecuvântarea Inalt Preașfîntului Domn Ioan Mețianu, arhiepiscop-metropolit al bisericii ortodoxe române din Transilvania și Ungaria etc.

In aceasta ediție augmentată, (471 pagini) se cuprind:

Rugăciunile dimineții, de seara și pentru fiecare zi din săptămâna. Canonul de rugăciune de toate zilele. Rugăciunile dumnezești Liturgii. Canon de pocăinț